

EXIT BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE

Aftredend premier Yves Leterme stapt 'onthecht' en 'screen' de kiescampagne in

FOTO CIA JANSSEN

■ Leterme staat de pers te woord. De premier maakt een rustige indruk maar omzeilt alle vragen over een mogelijke clash tussen Vlamingen en Franstaligen.

'Mijn koppigheid zal de zaken niet altijd geholpen hebben'

Ontslagnemend premier Yves Leterme (CD&V) lijkt zijn zwanzang met een opvallende mildheid te willen inzetten. Gisteren stroude de leperling sereen door de gangen van de Kamer, strooiend met de woorden 'verantwoordelijkheid nemen', maar nu ook 'waardigheid bewaren'. Palliatieve verzoeningstaal of een aanzet voor de campagne? Zelf bevoert hij in elk geval van niet.

DOOR MARJAN JUSTAERT

BRUSSEL ● Wat de toekomst brengt, daarover wil Leterme zich niet uitspreken. Zijn rol als premier is uitgespeeld en dat lijkt hij zelf te beseffen: 'Marianne Thyssen is de numero uno', klinkt het beslist.

10.00 uur. Yves Leterme maakt zich op voor een cruciale ministerraad, want de ploeg moet beslissen over een aantal dringende wetsontwerpen over een lijst van grondwetsartikelen die voor herziening vatbaar worden verklaard, en over het wettelijk verloop van de nakende verkiezingen.

De heikele kwestie van de herziening van de grondwet wordt vrij snel op de lange baan geschoven wegens niet op de agenda, de rest van de ministerraad gaat over de plenaire zitting van de Kamer die in het verschiet ligt. Leterme laat zich niet vangen door de communautaire scherpshooters in zijn ploeg en roept de voltallige ministerraad op om "ervoor te zorgen dat de zitting waardig verloopt." Op dat moment is het nog niet duidelijk of de Franstaligen de alarmbel zullen luiden, maar de regering gaat akkoord om er alles aan te doen om chaos te vermijden. De ministerraad duurt nauwelijks anderhalf

uur en de premier loopt de Wetstraat in met een glimlach van oor tot oor. 12.30 uur. Leterme laat zich even zien op de met groene *tapis-plain* beklede trappen in het parlement, waar even tevoren Kamervoorzitter Patrick Dewael (Open Vld) heeft aangekondigd dat de conferentie van fractievoorzitters er voor de derde keer in één week tijd niet in is geslaagd om een akkoord te bereiken over het programma van de plenaire zitting. De premier geeft een rustige indruk maar omzeilt alle vragen over een mogelijke clash tussen Vlamingen en Franstaligen.

"Ik ben heel tevreden dat we met de ministerraad een sereen debat hebben gevoerd. We zijn tot een consensus gekomen over de lopende zaken. Ik hoop dat zowel de begrotingscontrole als het voorstel voor een lening van 1 miljard euro aan Griekenland goedgekeurd worden in de Kamer. Alarmbel of niet, het belangrijkste is dat het een waardige zitting wordt."

15.30 uur. Ruim een uur na het begin van de plenaire zitting - die lang niet zo chaotisch verloopt als verwacht - wandelt Yves Leterme de leeszaal binnen. Haast opgelucht laat hij verstaan dat CD&V geen

schuld treft. Maar is het niet net CD&V die de kwestie onder stoom heeft gezet met de geveugelde uitspraak "vijf minuten politieke moed"? Leterme laat zich niet van zijn stuk brengen.

"Vijf minuten politieke moed was te weinig om B-HV gesplitst te krijgen", geeft hij toe. "Maar het is wel op dat cruciale moment waarop een akkoord binnen handbereik ligt, dat men die vijf minuten politieke moed moet hebben om zo'n akkoord te kunnen afsluiten." Daarom hoopt hij dat er na de verkiezingen "een aantal mensen met verantwoordelijkheidszin de moed zullen hebben om zich achter een verdedigbaar compromis scharen."

YVES LETERME (CD&V): Ik ga er nu voor zorgen dat de openbare financiën goed beheerd worden en dat we de nodige beslissingen nemen

Leterme blijft erbij dat het land hervormingen nodig heeft. "Dat het de voorbije jaren niet gelukt is, is deels mijn schuld, maar deels die van het systeem. Overigens was ook de bereidheid om tot een akkoord te komen volledig weg, in die mate dat onze democratie in gevaar kwam. Ons land is immers gaeitseed op het principe dat de meerderheid zijn wil niet opdringt aan de minderheid, maar dat die minderheid wel bereid blijft om te hervormen en akkoorden af te sluiten", merkt hij flintjes op. Zelf, zegt hij, wil hij

zijn regering op een sterke, vastberaden manier het Europees voorzitterschap in loodsden. "Kijk, B-HV was een kwestie van het parlement, binnen de regering houden we ons nu bezig met de lopende zaken. Ik ben blij dat we vandaag kunnen stemmen over de Griekse lening (*wat uiteindelijk niet gebeurde, Mj*), want vanaf volgende week is dat mijn topprioriteit."

'Niet bang voor de kiezer'

Leterme lijkt zijn jongste verblijf in de zessen te willen eindigen zoals hij het begon in november 2009, toen iedereen schreef "le nouveau Leterme est arrive" en hij zijn vroeger rancune leek te hebben afgeworpen. "Ik voel mij sereen", vertolkt de premier zijn gevoelens. "Ik heb mijn verantwoordelijkheid genomen, ook binnen de partij. Ik ga er nu voor zorgen dat de openbare financiën goed beheerd worden, en dat we nog de nodige beslissingen nemen. Daarna trek ik met mijn partij naar de verkiezingen." Hij is niet van plan om veel campagne te voeren, zegt hij. "Op dit moment zijn andere dingen belangrijker. Bang voor de kiezer? Ik ben nooit bang voor de kiezer."

Gevraagd naar zijn premierschap, erkent Leterme dat hij fouten gemaakt heeft. "Goh, sinds ik in juni 2007 een groot vertrouwen van de kiezer heb gekregen, is er veel gebeurd. Was ik soms te koppig? Dat zal in elk geval niet geholpen hebben. Ik heb niet echt spijt van bepaalde uitspraken, maar ik heb wel het gevoel dat sommige dingen uitgeverget werden." En tot slot de hamvraag: kan Leterme ooit opnieuw premier worden of is het hoogst denkbare een rol als vakminister? "Marianne Thyssen is de numero uno en zij zal daarover beslissen."

REACTIES

Bruno Tobback (SP.a)

"We wisten op voorhand dat het wetsvoorstel er niet zou doorkomen, dit is

gewoon een stukje theater dat de problemen niet oplost. En de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij diegenen die drie jaar lang niet geregeerd hebben, en bij niemand anders. Het is hoog tijd dat er verkiezingen komen, anders kan je niet voort. Laat ons dan ook hopen dat de verkiezingen een uitweg bieden. Ik kan niet voorspellen of sp.a zal profiteren van deze situatie, maar als de kiezer ons een mandaat geeft om te kunnen besturen en we kunnen een coalitie vormen, dan zullen we onze verantwoordelijkheid opnemen. Een oppositiekuur is nooit slecht, maar uiteindelijk ben je politicus om te kunnen besturen."

Steven Vanackere (CD&V)

"De motie komt niet onverwacht, op dit moment ontbreekt de wil om tot een

compromis te komen. Het zal bijzonder moeilijk worden voor de volgende regering, die dit op zijn bord krijgt. Ik zou niet durven stellen dat we in een impasse zitten, wel dat de tijd rijp is om naar de kiezer te trekken. Zodra de lijst van herzienbare grondwetsartikelen is goedgekeurd, en ik heb er alle vertrouwen in dat dat de komende dagen zal lukken, kunnen we de stembusgang organiseren. Van een noodregering is nauwelijks sprake geweest, het was sowieso niet meer mogelijk om door te gaan."

Wouter Van Besien (Groen!)

"De Franstaligen hebben ons belet om de splitsing van B-HV te agenderen, via een wettelijke procedure. Dat was te voorzien, maar nu moeten we het hoofd koel houden, er is tijd genoeg verloren. Het belangrijkste is nu dat er een uitgebreide lijst van te herziene grondwetsartikelen komt. Zo kan er na de verkiezingen een grondige staats-hervorming komen die zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten vooruit helpt. Ons land kan zich niet nog eens drie jaar stilstand veroorloven."

Hiide Vautmans (Open Vld)

"Ik betreur dat de Franstaligen de grondwet hebben gebruikt om het

debat in de Kamer te blokkeren. Iedereen lijkt te vergeten dat het om een wetsvoorstel gaat dat drie jaar geleden al in de Kamercommissie werd gestemd, en nu staan we geen stap verder. Dat is te triestig voor woorden. Dat de N-VA alsnog een resolutie wil indienen om de verkiezingen te laten doorgaan met een gesplitste kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, lijkt mij vreemd. Je kunt niet als parlement je regering oproepen om een eigen wet te negeren en verkiezingen te organiseren op basis van een niet-gestemd wetsvoorstel."

Onze overheid is duur en weinig efficiënt, zelfs Griekse regering doet beter, zegt beurshuis Petercam

België heeft een gat in de hand

De Belgische overheid behoort tot de duurste van de wereld, maar in ruil krijgen we te weinig levenskwaliteit terug. Dat concludeert het beurshuis Petercam uit cijfers van de OESO. In zijn rangschikking van efficiënte overheden laat België nog net Italië en Hongarije achter zich, maar het moet zelfs de Grieken laten voorgaan.

DOOR FRANK DEMETS

BRUSSEL ● De ranking brengt de verhouding in kaart tussen het geld dat de overheid opsloort en de levenskwaliteit zoals ingeschat door de Human Development Index van de OESO.

Het resultaat bevestigt wat eerdere studies ook al concludeerden: dat de Belgische overheidsdiensten over het algemeen bijzonder slecht scoren als de kwaliteit die ze leveren afgezet wordt tegen de centen die ze kosten. De 'Waar voor je geld'-index probeert de kostprijs van de overheden te relateren aan de levenskwaliteit van de burgers van een land.

Besparingswoede

De index meet de levenskwaliteit aan de hand van de duurzaamheidsindex, een rangschikking van landen op basis van de Human Development Index. Daarin probeert de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) op basis 53 criteria (zoals productiviteit,

■ De levenskwaliteit in een land wordt ingeschat aan de hand van criteria als gezondheidszorg, investeringen in hernieuwbare energie en democratische waarden.

democratische waarden, kwaliteit van de gezondheidszorg, aantal dokters en ziekenhuizen per duizend inwoners, maar ook armoedegrad of aandacht voor milieu of investeringen in hernieuwbare energie) de levenskwaliteit van een land te vatten. Petercams fondsbeheerders gebruiken de duurzaamheidsindex als leidraad om te beslissen of ze met enkele van hun fondsen investeren in staatsobligaties van bepaalde landen of niet.

België scoort goed qua onderwijs en gezondheidszorg, maar barslecht qua justitie, defensie en financiën

De studie koppelt vervolgens de duurzaamheidsranking aan het deel van het bbp dat landen in hun overheidsapparaat pompen. Die combinatie maakt dat duurzame landen als de Scandinavische net iets minder performant blijken dan ze op het eerste gezicht lijken, en dat landen als Zwitserland, die maar een derde van hun bbp aan de overheid spenderen, over het efficiëntste overheidsapparaat van de OESO blijken te beschikken. Of dat de no

fills-administraties van de Angelsaksische landen beduidend meer waar voor hun geld blijken te leveren dan de veel duurere Franse overheid.

België scoort bijzonder slecht in de rangschikking. Ons overheidsapparaat is bij de duurste van Europa, ze soupeer 44,3 procent van het bbp over. Bovendien krijgen we daar in levenskwaliteit bijzonder weinig voor terug; alleen Hongarije en Italië scoren nog slechter dan wij, maar zelfs de Grieken blijken hun centen efficiënter te besteden. "De situatie dreigt bovendien alleen maar erger te worden als de besparingswoede in de komende crisisjaren toeslaat", zegt Petercam-analist Stijn Decock. "Politici hebben nogal sterk de neiging om te kiezen voor de weg van de minste weerstand als ze de broekriem moeten aanhalen. In zo'n geval vinden ze het vaak makkelijker om infrastructuuruitgaven te schrappen dan om administraties te dwingen om meer te doen met minder geld."

Oudste ambtenaren van Europa

De 'Waar voor je geld'-index bevestigt het doembeeld dat eerdere studies ook al over de performantie van Belgische overheidsdiensten schetsten. In 2008 merkte de OESO al op dat België op vijf landen na het grootste deel van zijn bbp in zijn over-

heidsdiensten stopte, maar dat ons land in performantiemetingen op de negentiende plaats uitkwam.

Een studie van de economische denktank Itinera uit 2009 besluit bovendien dat België de oudste ambtenaren van Europa heeft, met een onevenredig hoge salariskost en dus een lager rendement per geïnvesteerde euro tot gevolg. "Het probleem is niet zozeer dat onze overheid teveel kost, maar dat we er niet genoeg voor terugkrijgen", zegt Jean Hindriks, de man achter het Itinera-onderzoek.

"Bovendien blijkt de ene administratie stukken efficiënter te functioneren dan de andere", stelt Wim Moesen van de KU Leuven vast. Zo blijkt België wel goed te scoren in internationale rankings over onderwijs of gezondheidszorg, maar barslecht waar de performantie in justitie, defensie of financiën gemeten wordt. "Dat komt omdat gerechtshoven, belastingkantoren of legerkazernes elke interne maatstaf missen", bedenkt Moesen. "Het onderwijs of de gezondheidszorg hebben die wel: ze zijn goedkoop, maar niet gratis, en elke burger mag kiezen welke dokter hij bezoekt, of waar hij zijn kinderen op school stuurt. Dat concept dwingt die sectoren tot grotere performantie en een betere kwaliteit in de dienstverlening."

Waar voor je geld-index

Rangschikking volgens de levenskwaliteit die de overheid de burger biedt en wat dat de staat kost (in % van bbp)

Levenskwaliteit	Overheidskost
1. Zwitserland	28,4%
2. Ierland	28,2%
3. Japan	28,3%
4. Korea	26,6%
5. Australië	30,8%
6. Canada	32,2%
7. Nieuw-Zeeland	34,5%
8. Mexico	20,4%
9. Nederland	37,5%
10. IJsland	36%
11. Verenigde Staten	26,9%
12. Slowakije	29,3%
13. Duitsland	36,4%
14. Noorwegen	42,1%
15. Ver. Koninkrijk	35,7%
16. Spanje	33%
17. Finland	42,8%
18. Zweden	47,1%
19. Luxemburg	38,3%
20. Turkije	23,5%
21. Denemarken	48,3%
22. Oostenrijk	42,9%
23. Portugal	36,5%
24. Tjechië	36,6%
25. Polen	34,8%
26. Frankrijk	43,1%
27. Griekenland	31,3%
28. België	44,3%
29. Hongarije	40,1%
30. Italië	43,2%

UITPAKKEN & SURFEN

In alle Mobistar Centers. Waar anders?

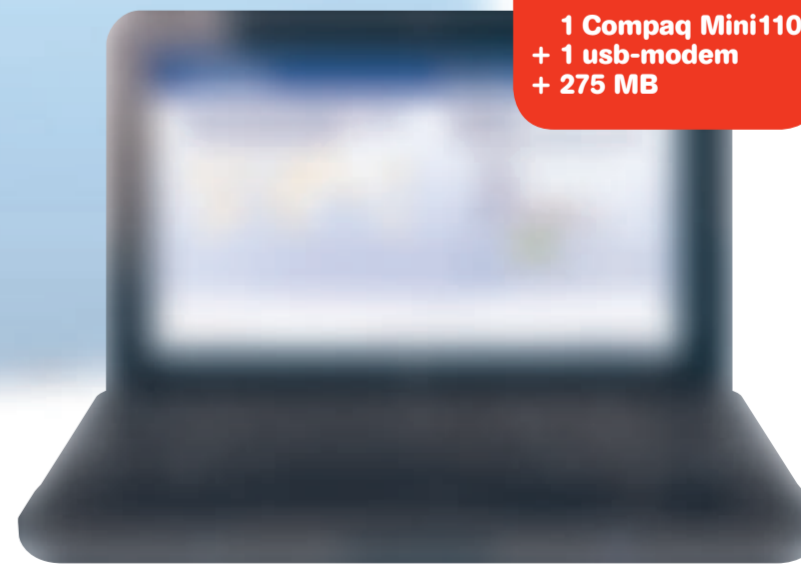
Mobiel Internet

Internet Everywhere + mini-pc

Of het nu voor het plezier is of voor het werk, je mini-pc neem je overal mee, waar je maar wil. Surf naar je favoriete websites en check altijd en overal je mails. Voor maar 269 € heb je een mini-pc, een usb-modem en een datasimkaart met een volume van 275 MB om meteen online te gaan.

269€

1 Compaq Mini 110
+ 1 usb-modem
+ 275 MB

Expertise aanbieding van 500 Packs. De herleidbare datasimkaart bevat een datavolume van 275 MB. De standaard gebruiksvaardigheden van Internet Everywhere Ticket gelden voor deze aanbieding.

Kamerlid de Donnée: 'MR wil grote staatshervorming, inclusief eerbare splitsing B-HV'

BRUSSEL ● Een grote staatshervorming, inclusief meer fiscale autonomie voor de regio's en een eerbare splitsing van B-HV. Volgens MR-Kamerlid François-Xavier de Donnée is zijn partij na de verkiezingen 'bereid zeer ver te gaan'.

"Wat Alexander De Croo gedaan heeft, is onverantwoord", zucht De Donnée. "Echte staatsmannen doen zo iets niet. Ach, ze zochten een voorwendsel om in de oppositie te gaan. Maar er ligt ook een deel verantwoordelijkheid bij de leiding van de regering en waarschijnlijk ook bij de Franstalige partijen. Wij lieten het probleem misschien aanslepen, maar we waren wel bereid tot onderhandelen op het moment dat De Croo de stekker eruit heeft getrokken."

Voordien was die bereidheid er niet?
De Donnée. "Er was bereidheid, maar niet

over om het even wat. We wensten oprecht een oplossing, maar niet tegen elke prijs. Ik denk dat Dehaene niet zo lang had mogen wachten om het probleem op tafel te leggen. Waarschijnlijk hoopte hij dat niemand het zou aandurven om een crisis te veroorzaken aan de vooravond van het Europees voorzitterschap."

Met welke boodschap moet uw partij de campagne in gaan?

"We moeten focussen op de economische en sociale problemen, maar daarnaast moeten we zeggen dat een grote staatshervorming nodig is, inclusief een eerlijke verdeling van de bevoegdheidsverdeling ten volle aangaan, maar dat moet wel gebeuren op basis van een nuchtere analyse en gepaard gaan met een correcte financiering van alle niveaus. Dat betekent dus ook dat er meer fiscale autonomie kan komen. En ja, ook over delen van de sociale zekerheid kan gepraat

worden, zolang er niet aan de interpersoonlijke solidariteit wordt geraakt."

Is MR met EDF aan boord wel in staat om verregaande communautaire akkoorden te sluiten?

"Het EDF zal geen probleem maken van een staatshervorming, want ook Brussel zal er bij winnen. Een splitsing van B-HV zal voor hen wel een probleem blijven, al wil dat niet zeggen dat zelfs Maingain zich nooit in een compromis kan vinden. De splitsing zal wel gepaard moeten gaan met degelijke compensaties. Kijk, de MR is bereid zeer ver te

De Donnée: 'Het EDF zal geen probleem maken van een staatshervorming.'

FOTO PHOTO NEWS

gaan, maar ik vraag mij af dat ook voor het cdH geldt. In de zomer van 2007 was niet MR, maar cdH de partij die steeds dwars ging liggen."

De kans is groot dat de MR er na 13 juni niet meer bij is. De olifboomcoalitie is, aan Franstalige kant toch, al in de maak

"Alles zal afhangen van de nood aan een tweederde meerderheid. Niets zegt dus dat wij niet aan tafel zullen zitten."

Door de politieke versnippering aan Vlaamse kant groeit de kans op een Franstalige premier.
"Dat zou een goede

zaak zijn. Maar het zal wel iemand moeten zijn die in staat is om ook vertrouwen te scheppen in Vlaanderen. Daarbovenop moet een eerste minister vooral de capaciteit hebben om compromissen te bereiken. Hij moet niet zozeer ongelukkig technisch onderlegd en een dossierreuter zijn, maar moet vooral de mayonaise laten pakken."

Daar heeft Yves Leterme gefaald?
"Laat ons zeggen dat hij het juiste compromis niet heeft kunnen bereiken."

Kan uw kopman, Didier Reynders, dat wel?

"Ik ga hier geen punten uitdelen. Wie zegt dat Elio Di Rupo het beter kan dan Leterme of Reynders? Reynders is zeker tot na de verkiezingen de onbetwiste leider van de partij, maar we zullen zien wat er na dien gebeurte. Hij zit sowieso op het einde van twee mandaten en kan die volgens onze statuten niet blijven combineren."

(TM)